

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. XVI. De amore vniente nos cum Christo Domini nostro: & cum proximis, qui per hoc Sanctiſimum Sacramentum obtinetur: & quosnam gradus hæc vnio habeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

DUX SPIR
P. DE PONTE

amore feruenti, & inuentiuo, qualis tuus est amor. Fructus tui fuerunt, adinventiones Apostolorum, Martyrum, Virgineum, Anachoretarum, & Religioforum, quibus ostendere voluerunt amorem erga te, respondentem tui erga se; & nunc comedunt, fruunturque in celo fructu adinventionum, quas adhibuerunt in terra. Quis mihi det, vt ego sim vnus ex his iustis, meditando ita tuas adinventiones, vt tuo simili amore te diligerem: quod & ego, sicut illi, fructum comedam mearum adinventionum, fruendo tuis in æternum. Amen.

CAPVT XVI.

*DE AMORE VNIENTE NOS
cum Christo Domino nostro: & cum
proximis, qui per hoc sanctissimum
Sacramentum obtinetur: & quos-
nam gradus hæc unio
habeat.*

Is quæ in proximo capi-
te sunt dicta, satis decla-
ratum est quicquid perti-
net ad aduentum & in-
gressum Christi Domini
nostri in hoc Sacramen-
tū, & ad vnionem, quam
habet

habet cum Sacramentalibus accidentibus; & quid ea vnitione nobis significetur: exempla quoque heroicæ perfectionis, quæ in illis nobis præbet. Oportet nunc pergere vltterius, vt legamus etiam ac meditemur, alterum eiusdem Seuatoris nostri aduentum & ingressum, quem in ipso Sacramento existens, facit in ijs, qui communicant; & admirandam vnitionem, quam in illis efficit, quò nos disponamus & excitemus, vt eius participes simus, meditantes nouas eius adinventiones, quæ in hoc ipso elucent: eidemq; Domino congratulemur quod illas fecerit.

AD H O R V M declarationem est aduertendum, quod amor (teste sancto Dionysio) vbicunq; sit, siue in Deo, siue in Angelis, siue in hominibus sit virtus vnitiua; cui proprium sit, vnire & coniungere amantem cum re amata, aut (sicut ait sanctus Augustinus) bitumen quoddam coniungens siue alligans, mutuo se amantes in conformitate volutatum. cupit enim illos coniungere, maxima, quæ possibilis erit, vnione & nexu: ad eum modum, quo dicit Scriptura sacra, a animam Ionatha conglutinata fuisse quasi glutine quodam cum anima magni sui amici Davidis. Et Philosophi dicere solebant, quod amantes optarent ex ambobus fieri vnum: quod explicabat Plato per quandam fabulam duorum insignium amicorum, qui cum simul iter facerent, obuium habuerunt

C. 4. de di-
uina, uo. m. u.

Lib. 8. de
T. i. c. 10.
S. Tho. 1. 2. q.
18 a. 6.

a. 1. Reg. 28. r.

Aristopha-
nes apud A-
rist. 2. poli.
c. 2.

Vulcanum, (quē antiqui fabrum appellabant) qui iussit, eos petere, quod vellent: ipsi verò responderunt: petimus vt nos in ferrariam tuam officinam inducas, tuoque malleo & incude nos ita emollias ac dissoluas, vt ex vtroque fiat vnus. Hac sua sententia significantes ingens desiderium, quo tenentur amantes, vt inuicem sint inter se vniti; modisque & vias, quas ad id obtinendum adhibent. Sed hoc quod apud homines impossibile est ac fabulosum, est quodam modo admirabili possibile ac verum nostro magno Deo: qui quod infinito amore suas creaturas prosequatur; sitque omnipotens ad faciendum quicquid velit, desiderat se illis coniungi maxima vnione, quæ ipsius magnitudini sit conueniens. Quare non contentus communi illa vnione, quam cum omnibus habet, per essentiam scilicet, præsentiam & potentiam suam; nec ea, quam habet cum iustis per gratiam, nec ea, quæ habet cum beatis in gloria; alias duas valde prodigiosas adinuenit, quæ excedunt capacitatem omnis intellectus creati.

vnio hypo-
statica.

Prima est vnio hypostatica diuini verbi cum humana natura, qua vna eademque persona realiter ac verè Deus esset ac homo: filius Dei per æternam generationem; & filius virginis per temporalem. Inducens itaque Deus hominem in officinam infinitæ suæ charitatis, fecit ex vtroque vnus, Christū videlicet in quo esset infinitæ diuinitatis excellentia, nec tamen proprietates deessent humanitatis, sicut
iam

DUX SPIR
P. DE PONTE

iam est declaratum. Verum hac vnione (sicut sanctus Thomas perpendit) licet cognationem cum omnibus hominibus contraxerit, & omnes suae cognationis nobilitauerit ac ditauerit, non tamen cum singulis personaliter se coniunxit. quia id infinitam eius Maiestatem non decebat; sed neque omnibus licuit eius praesentia frui, nisi paucis quibusdam, quibus fuit concessum vestimenta eius tangere, pedes & manus osculari, vulnera tangere, & in eius societate manere; & soli vni virgini fuit concessum, ipsum in utero suo tanquam filium proprium gestare.

Opus, s. e. s.

Vnitio Sacramentalis.

HANC igitur ob causam infinita Dei sapientia ineffabilem aliam vnitionem adinuenit, maximam, quae praeter hanc praedictam esse poterat, quae hic Deus & homo omnibus hominibus iungeretur: Ingressus enim officinam infinitae suae charitatis ita se pinsuit, angustauit, & transformauit in cibum & potum, coniungens corpus suum cum speciebus panis; & sanguinem ipsum suum cum speciebus vini, qua ratione verè & corporaliter ingreditur singulos homines, qui hoc sacramentum sumunt; estque intra illos ita ipsis vnitus, ut licet sint duo, vnus tamen vterque esse videatur: eaque vnio tam diu in ipso homine perseverat, quamdiu Sacramenti accidentia perdurant; sitque particeps homo deliciarum & fauorum, quos adeo potens amicus, suis amicis potest communicare.

HAEC sunt NOVA illa prodigiosa & mudo in-

a Iere. 31. 22.

do inaudita, quibus inuitat nos Ieremias propheta reuocans nobis in memoriam miraculum incarnationis, quod quotidie in sacra Communione renouatur. a *Vsque quo* (inquit) *delictis dissolueris filia vaga, tota effusa ad tuas voluptates: scito enim quia creauit Dominus NOVVM super terram, FOEMINA CIRCUMDABIT VIRVM:* quasi diceret: attende, quod noster magnus Deus, quod re celestibus suis delictis impleteret, opus quoddam nouum & prodigiosum fecerit in terra, ingressus in ventrem vnus virginis, ita vt illa intra se circumdet & gestet virum, non quide ætate, sed sapientia & sanctitate: Quod nouum prodigium adhuc progredietur ulterius. illud enim renouabit Deus quotidie in terra, quo tu possis eius esse particeps. Nam vna scemina, & quælibet persona, quæ diuini huius Sacramenti panem comederit, circumdabit intra se realiter ac verè hunc virum, qui est Christus, non iam virum in sapientia, & sanctitate tantum, sed etiam in ætate & integritate viri perfecti, quam nunc habet in throno suo celesti, qui suo in quælibet hominem ingressu communicat ei cœlestes delicias, tanta nouitate, quotiescunq; illum accipit, atque si tunc primum illum acciperet. O sublimitas diuitiarum sapientiæ, omnipotentia, & charitatis Dei: Quanam sapientia, Deus meus, nisi tua, prodigiosam ad eò nouitatem potuisset inuenire? & quæ potentia, nisi tua, ad eam exequendâ suffecisset? & cuius charitas nisi hæc tua eam

DUX SPIR
P. DE PONTE

tua eam velle potuisset, vt suis amicis indulgeret, & ijs coniungeretur, quos amat. Clarifica, Domine, oculos meos sapientia tua, vt omnipotentiae tuae opera probè intelligam; tuaque immensa charitate totus inflammer, ingressus in hanc tuam officinam, vt euadam per amorè vnitus tuae infinitae bonitati.

§. 1.

De spiritali cum Christo Domino nostro vnitione.

PRODIGIOSA hæc Sacramentalis vnitione dirigitur præcipuè ad spiritualem animæ nostræ cum ipso Christo D. N. vnitionem; ita vt esto sint duo spiritus, per amorem tamen perfectum vnus spiritus efficiantur; iuxta illud Apost. a *Qui adhaeret Domino, vnus spiritus est:* & qui Christum manducat, vnus est spiritus cum Christo, vnitate quadam ineffabili, quæ ipsa manducatione significatur. Nam quemadmodum inter omnes res creatas nihil est quod maiori vnione ac similitudine cum homine coniungatur, quam cibus sumptus: quia conuertitur in ipsi hominis substantiam, induitq; ipsaemet eius qualitates. ex quo fit, vt cibi delicati molles carnes nutriat; crassi verò fortia & robusta corpora: ita etiã ingressus Christus D. N. in forma cibi in hominè, connectit cum ipso vnionè & similitudinem spiritalè, licèt diuerso modo, quàm cibus corporis, sicut ipsemet Dominus S. Aug.

2 1. Cor. 6. 17

Lib. 7. cap. 6. 10.

manifestauit dicens: *cibus sum grandium, resce, & comedes me: sed non tu me mutabis in te: sed tu mutaberis in me:* quasi ei diceret: qui cibos alios comedit, illos conuertit in suam substantiam desinentibus illis esse, quod erant comedens enim mutatione hac cibos ipsos uiuificat, ita ut & ipsi uiuant vita ipsius comedentis, qui eos portat secum quocunque eat. Qui aut diuinum hunc panem comedit, ipse desinit esse quod ante erat, & incipit esse quod est Christus, qui ipsum spiritualiter mutat in seipsum, dans illi spirituales suam vitam, ut vita uiuat ipsiusmet Christi, & ab eodem dirigatur in ijs, quæ cogitat, loquitur, & operatur: ad eum modum, quem d. Paulus experiebatur, cum dixit: *viua tam non ego, uiua uero in me Christus* Nam ut (sanctus Dionysius perpendit) *uuebat vitam amatoriam*, siue amantis, qui non in se, sed uiuit in amato, quocumque uersatur: & quiescit in cuius conspectu semper incedit, cuius opera imitatur, siueque ipse oblitus, solum est sollicitus, quomodo placeat dilecto suo IESU. Nam *amatoris animus mortuus est in suo corpore, & uiuit in alieno.* & anima, quæ Christum amat, est ueluti mortua in seipsa rebusque suis, solum uiuens rebus Christi, cum quo se una coniungit in omnibus: quod (sancto Chrysostomo teste) proprium est vehementer amantium.

QVI S uero explicare poterit præstantiam huius unionis, vitamque ex ea pro-

uenien-

DUX SPIR
P. DE PONTE

Gal. 2. 20.

ubi supra.

Hom. 61. ad
d. pop. &
1. in Ioan.

mentem? ipsemet Dominus non inuenit a-
 pteorem similitudinem, quæ eam declararet,
 quem eam conferendo cum æterna & infinita
 vnione, quam ipse cum æterno suo Patre ha-
 beret. *c qui manducat (inquit) meam carnem & c* Ioan. 6. 57.
bibit meum sanguinem in me manet & ego in
illo: & sicut misit me viuens pater, & ego uiuo
propter Patrem: & qui manducat me, & ipse ui-
uet propter me. O infinita diuinæ charitatis al-
 titudo, quæ ita splendet in cœlesti hoc cibo? Par VI. Med
42. punct.
 quænam uiuo maior esse potest, quam illa quæ
 meruit comparari ei vnioni, quam Dei filius
 habet cum æterno suo Patre? Nam quemad-
 modum ab eo per generationem æternam ac-
 cepit ipsum esse, & vitam Dei, omnesque eius
 perfectiones & excellentias: ita proportione
 quadam, qui diuinum hūc panem comedit per
 eum accipit ipsum esse, & vitam Christi, om-
 nesque eius perfectiones & virtutes; ita ut nec
 sentium alium, nec vitam aliam habeat, quam i-
 plius Christi; nec quicquam operetur, faciat-
 ue, quam per eundem Christum. propterea
 (ait Sanctus Gregorius Nyssenus) datur nobis in cap. 3. Ec-
clesiast.
 qui semper est, in cibum; *ut id efficiamur quod*
ipse est, desinentes esse quod sumus, ita ut ipsi-
 us gratiā, ineffabili quadam similitudine par-
 ticipes efficiamur eius, quod ipse est per natu-
 ram. Et hinc prouenit, ut, quando communi-
 cas sicut oportet, simul manduces in Sacramē-
 to Christum cum eius donis; & ipsemet Chri-
 stus spiritum & cor tuum comedat; siquidem
 ipsum in se transformat: sicut comedens sum-

1 Apoc 3.2.

ntum cibum in se conuertit. Vtrumque autem hoc allegat diuina vocatio, cum ad hoc conuiuium nos vocat, dicens: *d Ecce sto ad ostium, & pulso: si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi ianuam, intrabo ad illum & cenabo cum illo, & ipse mecum.* quasi diceret: Ego per gratiam meam ingrediar eius animam, & solemne conuiuium instituemus: in quo ille corpus meum in Sacramento sumet, fructusq; ac virtutes, quas ei meo ingressu comunicabo: ego verò Spiritum eius sumam, & in meum transformabo, ne amplius sit quoderat, sed imitatione perfecta sit, quod ego sum: uiuatq; sicut ego uiuo. O iuste Iustorum, & Sanctorum Sancte, sit felix faustumq; quod factus sis homo, & hominum cibus, e *quoniam fructum adinventionum tuarum comedes.* comedes enim, & simul comederis; comede, Domine, corda te in Sacramento comedentium, transformans ea in tuum Spiritum, ne ultra sibi, sed tibi uiuant, te amantes sicut tu illos amas: permanēs in illis semper, & illi semper intra te in æternum. Amen.

1sa. 3. 10.

§. 2.

Varij Spirituales huius vnitionis gradus.

Quo supremam hanc vnitionem plaris facias, operæ pretium erit, omnes eius gradus ac proprietates aperire; & quæ ratione diuinum hoc Sacramentū eos efficiat in ijs, qui benè dispositi illud sumunt, eò maioriorum

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

ri eorundem graduum augmento, quò illi ma-
iori præparatione accedunt.

PRIMA omnium vnio fit per communica-
tionem gratiæ, animam, ob lethalem cul-
pam mortuam, viuificantis. Tanta enim est
virtus huius Sacramenti, (eo quòd sit panis vi-
uus, habeatque in se carnem diuini verbi puri-
ficatam) vt in aliquo casu det verè vitam, gra-
tiæq; vnitione ei, qui ea carebat; si accedat vel
ignoràs, se in tali peccato esse; vel id quidè sci-
ens, sed nõ potens confiteri, existimans verò se
perfectum dolorem habere, què vocamus con-
tritionem. Vis. n. & efficacitas Sacramenti
legis nouæ resplendet in hoc, qd suppleat hunc
Contritionis defectum in eo, qui accipit illa,
cum ea præparatione, quam potest moraliter
adhibere, quam appellamus Attritionem.

SPECTAT tamen magis propriè ad hoc di-
uinum Sacramentum, (vt ait S. Thomas) con-
seruare hanc primam vnitionem, vitamq; gra-
tia quæ efficit Baptismus, aut Pœnitètia, id qd
præstat valdè excellenter. Nam corporalis ci-
bus etiam æquè preciosus atq; ipsum Manna,
non sufficit ad sustentandam perpetuò comu-
tionem animæ cum corpore, sed ad tempus
tantum limitatum, ita vt, qui illo vescitur,
tandem moriatur, siue morte violèta, siue
ob defectum naturalem ex nimio senio: a
Qui autem comedit hunc panem (ait ipsemet
Saluator) *viuet in æternum.* Si enim ipse ve-
lit, numquam morte culpæ morietur: pa-
nisque hic diuinus virtutem conferet. ad
confer-

1.

2.

3 part. q. 29.

a 1.

conseruandam in æternam vnitionem, quam habet cum gratia, quæ est ipſius animæ vitæ; quem propterea panem Propheta appellat *b* *Zath. 9. 17* *frumentum electorum*. O altitudo ſapientiæ diuinæ quæ cum manducatione panis, nouit electionem æternæ vitæ coniungere. Si vis eſſe ex numero electorum ad cœlum, manduca frequenter ex arbore hac vitæ, quæ eſt in medio paradisi Eccleſiæ Militantis; cuius virtute peruenies etiam ad *cedendum de ligno vitæ, quod eſt in paradiso* Eccleſiæ Triumphantis, vbi clarè videas Deum æternum, quem nunc in Sacramento ſumis. O vitæ arbor Chriſte Ieſu, perſerua me à morte æternâ conſeruando in me vnitionem cum tua gratia donec illam conſequar, quam es mihi daturus in gloria.

c *Apos. 2. 7.*

in paradiso Eccleſiæ Triumphantis, vbi clarè videas Deum æternum, quem nunc in Sacramento ſumis. O vitæ arbor Chriſte Ieſu, perſerua me à morte æternâ conſeruando in me vnitionem cum tua gratia donec illam conſequar, quam es mihi daturus in gloria.

3.

SE D vltèrius progreditur efficacia diuini huius Sacramenti. Nam quotieſcunq; ſumitur, nonos addit gradus diuinæ huius vnitionis; gratiamq; ita auget, vt nullus fit augmenti terminus: quem tamen terminum & limitem habet cibus corporis in eius augmento. Et fortè propterea LXX. interpretes Spiritu DEI afflati, hoc Sacramentum appellarunt *frumentum iuuenum*, vt ſignificarent, quod iuuentutem & vigorem ſpiritualem conſeruet, nec permittat ſenium aut tepiditatem. quin potius *drenouat ſicut aquila iuuentutem* nouo feruore Spiritus. Quare ſi deſideras cum Sancto Iob *e redire ad dies adoleſcentiæ tuæ, quando ſecreto Deus erat in tabernaculo tuo, quando lauabas pedes tuos butyro ſiue lacte & petra fundebat ſi*

Ita S. Hiero. ibi,

d *Pſal. 102. 5.*
e *Iob. 29. 4.*

birinos

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

virius olei: manduca hunc panem electorum
 quo tectus intret Deus in tuum hospitium, v
 renouet spiritualem tuam iuuentutem, riga
 potentias tuas lacte suarum consolationum;
 manante ex petra hac viua, adeo copioso de
 uotionis oleo, vt reddat te sanitati, illuminet,
 emolliat, consoletur, & corroboret te in hac
 via tua.

QVOD si vis scire, qua ratione hanc faciat
 renouationem, respondeo id facere, efficiendo
 in spiritu actualem vnitionem cum Deo, per
 recentes feruentesque amoris ac deuotionis af
 fectus; atque trahendo ad seipsum intellectum
 lumine illustrationum, quas illi communicat;
 & post eum etiam voluntatem, efficacitate di
 uinarum inspirationum. replet enim eam iu
 uilis, & cœlesti quadam saturitate, ex reali ve
 raque præsencia eius Domini, à quo adeo dili
 gitur. Hæc est refectio spiritus, diuini huius
 Sacramenti propria, quod eminenter est *cella*
caelestium vinorum sponi: in quam suos ele
 ctos *introducitur* ac recolligit: & vt Sanctus Am
 brosius ait) adeo eos inebriat, vt omnem curam
 huius sæculi dimittant, mortisque timorem; &
 omnium terrenorum obliuiscantur. Est Manna
 absconditum, cuius dulcedo tâta est, (eo quod
 in sedulcedinis fontem contineat) vt nemo
 possit cognoscere, qui eam non experiatur. Et
 quemadmodum Manna, vnicum tantum habe
 bat saporem proprium & naturalem, *g quasi si*
mile cum melle. quem plebs & vulgus per
 cipiebat, nec vllum alium: at iusti, cum qui
 bus Do

f Cant. 2. 4.

Serm. 15. in
 Psal. 118.

g Exod. 16. 31

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

b Sap. 16. 20
ita Abul q. 5
in esp. 9. E
xod. & q. 15
in c. 16. & q.
16. in esp. 11
Numer Lyra
in 6. 16. Sapi.

bus Dominus familiarius agere cupiebat, ac
diuinæ suauitatis suæ diuitias manifestare, in-
ueniebant in eodem Manna (vt Sapiens di-
xit) h *omne delectamentum & omnis saporis
suauitatem : deseruiens enim Manna vnus-
cuiusque voluntati, ad quod qui volebat conuer-
tebatur.* Cum itaque Manna esset vnicum,
qui cupiebat Saporem carnis, piscium, aut
fructuum eundem percipiebat : Ita et-
iam coeleste hoc Manna gratiam communi-
cat, ac deuotionem ordinariam ijs qui ordi-
naria & vulgari tantum dispositione illud su-
munt : qualis esse solet in hominibus vul-
garibus & imperfectis in Ecclesia, feruentibus
tamen ac perfectis, qui magna preparatione
illud sumunt, magnam abundantiam & spi-
ritualium consolationū varietatē cōmunicat,
eos permouens ad varios virtutum affectus iux-
ta desiderium, quo ad illud sumendum accedunt.
Si desideras humilitatem, sapiet humili-
tatem; Si patientiam quæris, eius tibi infundet
affectus: quod si anxie orationem & contem-
plationem suspires, hic tui voti compos effici-
eris: liberalissimus enim hic pater, qui volun-
tatem timentium se facit, voluntatem suam in
tua voluntate cōstituit, utpote ad finem huius
Sacramenti directa; per quod exequitur q̄ ipsa
elegerit, ad perfectius implendam ipsam diuinam.
Et quemadmodum ingressus in matris
vterum, extraordinarijs eam consolationibus
repleuit : quæ testimonium dederunt diuinæ
suæ præsentia statimq; inspirauit, ut i cum fe-

Luc. 1. 39.

stinacione

festinatione abiret in montana, in ciuitatem Iuda-
modum Zacharia per quam tanquam instru-
 mentum & medium, innumera contulit bene-
 ficia infantulo Ioanni, eiusque parentibus:
 ad eundem modum, cum ingreditur ad eos, qui
 generosa quadam dispositione, hoc Sacramen-
 tum sumunt, eos replet Spirituali letitia, quæ
 diuinæ ipsius præsentia dat testimonium: qui-
 bus statim inspirat, vt ad perfectionis sublimi-
 tatem ascendant, idq; cum festinatione, vt ad
 eius culmen perueniant, multisque animabus
 bene consulant, in virtute hospitis, quem intra
 se habent: O clementissime hospes, qui tuorum
 filiorum voluntati te accommodas, vt *k tua il-* k Psal. 29. 6.
 li deseruiant, *in qua eorum vita* consistit, con-
 cede mihi ita voluntatem tuam in terra face-
 re, sicut fit in cælo: vt dignus inueniar, qui pa-
 nem hunc quotidianum manducem, cuius vir-
 tute eos æmuler, qui sunt in cælo, eo mo-
 do quo fieri potest in terra: & si quidem *l de-*
licia tua sunt, *esse cum filiis hominum*, per hoc
 diuinum Sacramentum veni, ac visita filium
 hunc hominis, miseris plenum, vt me in fili-
 um Dei cõuertas, plenum delicijs ac donis cæ-
 lestibus.

EX HAC vnitione ac refectione Spiritus,
 alia stupenda oritur vnitio & relectio carnis;
 cui etiam sua pars contingit, ex præsentia ve-
 nerabilis huius Sacramenti, quod eam vnit cū
 proprio suo Spiritu, dum (ait Sanctus Cyril- lib. 4. in c. 19
 lus) passiones eius subiicit rationi: eiq; porti-
 onem & partem Spiritualium suarum conso-
 lationum

latio

Zich. 9. 17.

lationem tribuit, vt omnes sensuum delectationes spernat: quapropter appellauit Prophetam hoc Sacramentum; I vinum generant *virgines*. caro enim Iesu mundissima, castificat animas eorum, quibuscum vnitur. & quamuis potuisset hanc excellentiam speciebus sacramentalibus panis attribuere; voluit tamen potius vinum exprimere, vt appareat omnipotentia ipsius Saluatoris; quæ florem virginittatis coniunxerit cum potu vini *in quo solet esse luxuria*: sic dissolendo Dæmonis aduentiones, quod eadem re, tanquam instrumento castitatis vtatur, quæ illè vtitur tanquam instrumento carnalittatis; quia tanto diuino amore inebriat animã, vt flammam extinguat amoris proprij. Et quoniam opera Dei sunt perfecta, vinum hoc pretiosissimum non generat

m Eph 5. 18.

n Matt. 25. 2.

o Apo. 14. 4.

Homil. 16.
ad popul.

n virgines fatuas, sed prudentes, virgines scilicet in corpore & spiritu aded humiles, & charitate plenas, vt neq; ex virginitate euanescat, neque illis desit oleum charittatis, vt o sequi possint *agnum quocunque ierit*. Ex quo fit, vt quemadmodum generat virgines, ita etiam Martyres generet, atque Doctores, feruentes concionatores, sacerdotes excellentes, Religiosos perfectos, virosq; in omnibus statibus sanctos, fortes, & strenuos contra omnes Dæmones, nihil pertimescente ipsa carne licet infirmã, cum illis congregari. Nam ex hac mensura (ait S. Chrysostom.) eximus facti leones, qui flammam ignis per os spiritus sancti et terribiles atq; tremendas vniuerso inferno. Quid enim magnum est, si

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

est, si euadas in leonem, cum habeas in te
leonem illum de tribu Iuda, qui vicit omnes
Dæmones? & quid mirum, si spires flammam
ignis, qui comedisti ignem *consumentem*? Si
vinci non vis, indue huius Sacramenti armatu-
râ, sine quo (vt ait S. Cyprianus) nemo permit-
tebatur agonē intrare martyrij, quia timebatur
*ne mens deficeret, quâ recepta Eucharistia vō e-
rigeret ac accenderet.* O vinū fortissimū, flores
pducēs virginū ac Martyrū, inebria cor meum
vi amoris tui; vt possim inferni potestates su-
perare meaq; carnis flāmas tēperare. O panis
electorum, sub cineribus humanitatis & cha-
ritatis excoctē, qui simul etiā es Gedeonis gla-
dius, ad exercitus Dæmonum destruendos; cō-
forta me tua virtute, vt illos omninō vincam:
tua siquidem erit meæ victoriæ gloria.

Epist 14.

§. 3.

De amoris cum proximis vnitione.

EX HAC vnitione amoris cum Christo
D.N. de qua haectenus dixim⁹, alia oritur
coniunctio & vnitio Iustorū inter se. Nā
vt philosophi dicunt quæcunq; sunt eadē, siue
vnita vni tertio, ēt sunt eadē siue vnita inter se
quemadmodum duo brachia, quæ vni corpori
sunt vnita, etiam sunt inter se ipsa colligata. ita
cum oēs iusti, dignè cōmunicantes, vni eadēq;
Christo in Spiritu sint vniti, habebunt eundem
sensum, idē velle, & idem operari ipsi Christo
conforme; vnū eundemq; modū humilitatis, &
patientia; vnā eandemq; conformitatē in vir-

tutibus cum Christo, per quem viuunt, dicente
 a Ioan. 6. 51. ipso: a qui manducat me, viuet propter me. Nā
 p hoc Sacramentū ad eū eminenter efficit hanc
 b 1. Cor. 10. 7. vniōē, vt dixerit Apost. b quoniā vnus panis ē
 vnū corpus multi sumus: oēs qui de vno pane &
 de vno calice participamus; quib. verbis mirifi-
 cē nobis declarat sublimitatē huius vniōis;
 fundamentū, cui innititur; ac modum quo ef-
 ficatur; eius denique effectus.

r.

PRIMUM enim, quid est, q̄ sint vnus panis,
 omnes, qui diuinum hunc panem manducant;
 nisi quod ad tantam imitationis & vniōis
 præstantiam perueniant, vt omnes sint vnus
 idemque panis viuus, ipse videlicet Christus;
 habentes scilicet ipsūmet eius Spiritum? Nā
 quemadmodum omnes Sacre hostiæ, quæ sunt
 in vniuerso mundo, etsi plurimæ illæ sint, ac
 in externis panis accidentibus diuersissimæ;
 realiter tamen ac verè omnes illæ sunt vnus
 panis viuus: eò quod in illis sit vnus solus Chri-
 stus, qui viuens est & cum omnibus illis vni-
 tus: Ita qui dignè communicant, quamuis
 diuersi sint homines in naturas in Spiritu ta-
 men sunt vnus idemque panis viuus, qui est
 Christus, qui viuut in eis, estque cum illis vni-
 tus. Et quemadmodum omnes illæ hostiæ, pro-
 priam suam substantiam amiserunt, vt vnā
 omnibus communē admittērent, quæ est Chri-
 stus D. N. Ita qui dignè cōmunicant, amit-
 tūt quicquid proprij erat Spiritus, vt eius loco
 n grediatur Spiritus Christi, qui vnus & om-
 nibus cōmunis: quia oēs se spoliarunt proprio
 suo

DUX SPIRITUS
 P. DE PONTE

suo iudicio, propria voluntate, proprijsq; omnibus propensionib. & affectibus; qui discordiarum ac dissensionum sunt radices, solumq; admittunt eos affectus, iudicia, & voluntatem, quæ Christi Spiritui sunt conformia, in quo omnes habent vnum sentire, vnum velle, vnumque operari cum summa conformitate, atque si multa essent corpora, in quibus omnibus vna esset ac viueret anima, ad eum modum, quod de primis Christianis dicitur: *c multitudinis credentium erat cor vnum & anima vna.* Nam cum diuinus hic panis, non conuertatur in eos, qui illum sumunt: sed contra ipsi in eum mutantur: (vt supra est dictum) manifestè efficitur, omnes qui digne illum sumunt, mutari in vnum eundemque Spiritum Christi, fierique eundem panem ob conformitatem cum ipso Domino, qui illos transmouit, & in seipsum ita conuertit, vt oēs vnanimiter dicere possint, quod dicebat Apost. d *non sumus nos qui viuimus: sed viuit in nobis Christus.* O Christe dulcissime, esto tu noster vnicus Spiritus; vt omnes Spiritus nostri ita cū tuo vniti, sint quoque vniti inter se Amen.

Act. 4. 32.

Gal. 2. 20.

SED aliud quoq; mysterium latet in verbo illo Apost. *omnes vnus panis sumus:* insinuare enim voluit viam & rationem, qua hæc vnio exsurgat: nam (vt perpendit Sanct^o cyprianus) Christus D. N. instituere voluit hoc Sacramentum in re tali, quæ vna quidem sit, sed fiat tamē ex multis, qualis est panis, qui fit ex multis seminibus frumenti: & vinū q̄ fit ex multis vuarum

Epi. 63. S August. tract 26 in Ioan.

rum granis. Si enim apertius significatur vnio
charitatis, quam ipse in suis fidelibus, excel-
sissimo hoc cibo mediante, efficere intendebat;
ipsaq; ratio eam cōmunicandi, quæ erat ad si-
militudinem panis & vini. In quorum granis
duplicem vnionis rationem licet considerare
alteram naturalem, artificiatam alteram. Na-
turalis vnio consistit in eo, q̄ plura simul grana
in vna spica, aut in botro vnio nascatur, valde in-
ter se similia, in quantitate, in figura, in odo-
re, & sapore: *artificiata* dissoluit hanc vnionem,
vt in maiore aliam commutat: abstrahens enim
grana ipsa ab spica siue botro, eaq; cōmuniens,
corticem crassioresq; partes à subtilioribus le-
parat furfuribus scilicet, à folliculis, reie-
ctis: ex his massam quandam cōficit panis, & li-
quor ē quendā vini qua vnitione cōfecta, nihil
superest quo maius granū à minori, aut album
à nigro discernatur: quia omnia conuersa sunt
in vnū panē, vnumq; vinum vnitione maxima
quæ perficitur & conditur igne, dum panis in
furno coquitur; mustū vero proprio calore fer-
uet aut bullit, vsq; ad perfectam purificationē.

3.

EODEM omninō modo inter homines est
duplex ratio vnitionis: altera naturæ, altera
gratiæ. *Prima* innititur eidem sanguini, aut pa-
triæ, conditioni aut naturali constitutioni; ex
quâ procedit naturalis amor, quo se inuicem
diligunt parentes & filij, fratres & vicini, &
qui eandem habent propensionem, & eisdē re-
bus delectantur. Quæ tñ vnio solet esse valde
imperfecta; & admittere multa carnalia & ter-
rena,

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

rena; deoq; opus est eam dissoluere, & secerne-
 re partem illam, quæ impedit vnitionem gra-
 tiæ, quæ multò maior est atq; perfectior. Quæ
 adrem dixit Christus D. N. se *venisse in terrã,* e Matt. 10. 34
ut separaret hominẽ aduersus patrem suũ & filium, Luc. 12. 51.
aduersus matrẽ suam, & aliquos domesticos ab
 alijs domesticis, quasi qui grana tritici ex spica;
 vna ex botro, excipit: quæ conterit & calcet, vt
 separet ab eis, quicquid est carnale atque ter-
 renum, mortificando inordinatas carnis & sã-
 guinis affectiones omniaq; terrena desideria
 fortunarũ, honorũ, & deliciarum, quæ charita-
 tis vnitionem cum proximis impediunt. his .n.
 inordinatis affectionibus mortificatis, coniun-
 cta manent inter se, & charitatis igne condita,
 & deuotionis calore, Spiritusq; seruire & consũ-
 purificantur & perficiuntur, donec ipsa vnio
 stricta valdè sit, & in omnibus perfecta. & tunc
 impletur, quod dixit Apostolus: omnes esse v-
 num panem. & vnum corpus, qui de hoc diuino
 pane & calice participamus.

CVM enim Christus Dominus ingreditur in
 cõmunicantem, mox tanq̃ gladius, incipit diui-
 dere & separare quicquid charitatis vnitionẽ
 impedit: suãq; vehementi inspiratione, effica-
 citer impellit ad excernendum cor parentum
 & fratrum à diuitijs, vanisq; honoribus, ac de-
 lectationibus sensuum: ita vt hæc omnia car-
 nalia & terrena mortificemus, vt in vnione
 & concordia cum proximis nostris viuamus.
 Aliquando inclinatur nos ad hæc omnia relin-
 quenda affectu tantum; aliquando etiam ef-

fectu & re ipsa: sicut faciunt Religiosi, ut vnio sit præstantior, ac securior: tantaq; similitudine, ut, postquam ea est peracta, sint sicut vnus panis, nec facile discerni possit, quis magnus fuerit, & quis paruus; quis liber, aut seruus, eò qd
 f Gal. 3. 28. *in Christo Iesu* (vt ait Apostolus) *omnes vnus estis: charitatis. n. vnio æquales illos in Christo facit, & efficit* (vt ait Isaias) *g habitat lupum cum agno, vitulum, leonē, & ouē simul morari: leonemq; quasi bouē comedere paleas. ita vt qui magni sunt, demittant se ad actiones paruorum; seseq; ijs coniungant, qui alterius sunt constitutionis & cõplexionis: atq; si eandē & ipsi haberent. habent enim vnum eundemque Spiritum Christi in se viuentis. O panis vite, quas tibi gratias reddemus pro hac vnitione, q̄ in nobis facere constituis. O si omnes eo Spiritu te sumeremus, vt efficeremur verè vnus panis, non terrenus sed diuinus: desinentes esse q̄ sumus, vt, quod es tu, effemus: tuique amore eam vitam, quam tu ducis, duceremus.*

4.

h Cor. 12. 10.

NE verò existimes, hanc ipsam vnionem, nullam amittere in statibus & officijs varietatem, aliam idem Apostolus attulit similitudinem, dicens: *h oēs nos esse vnū corpus, in quo multa sint membra, diuersis officijs destinata: ita tñ coniuncta & vnita, vt non sibi inuicem aduersentur. Nam virtute sanctissimi huius Sacramenti, qui diuersorum sunt statuum, graduumq; in mystico Ecclesiæ, & religionis corpore, adeo sunt inter se vniti, vt diuersitas nõ efficiat dissensionem, aut disunctionem. Nam qui*
 magnus

DUX SPIRITUS
 P. DE PONTE

magnus est, vnitur cum paruo: & qui paru^o est, cum magno. eò quod Spiritus omnes viuificas & connectens sit vnus, quemadmodum anima coniungens omnes corporis partes secum, efficit, vt & illæ inter se coniungantur.

VERVM adhuc est mirabilior vnitio, quam habet idem panis, quando eò peruenit, vt cum sumentis corpore coniungatur, cum se accommodat, & assimilat omnibus eius partibus, licet ad eò diuersis. Nam dum coniungitur carni efficitur caro, & cum ossi coniungitur, etiam in os conuertitur. Quid verò hoc est aliud, quàm nobis significari, quòd, q̄ digne cõmunicant, fiant vnus panis, & vnum corpus, dum omnes ad inuicem sese accommodant in omnibus, quæ sunt licita expediunt ad mutuam omnium vnionem & concordiam conseruandam, vt cum Apostolo dicere liceat: *i omnibus omnia factus sum, vt omnes lucrifacerem*: cum ijs, qui in tristitia sunt contristor; cum lætis lætor; & cum infirmis infirmor; cum paruis efficio paruus, vt cum omnibus vnionem seruem: O panis diuine, qui ipsius terræ habitatoribus, eandem præbes, animorum consensionem & vnionem, quæ Sancti habent in cœlo, cõmunicas omnibus, te sumentibus vitam quæ tu viuis; vt omnes vnũ tecum effecti, sint etiam vnum inter se ad gloriam tuam in æternum. Amen.

i. Cor. 9. 22

§. 4. De frequenti Communione.

EX ijs, quæ hactenus diximus, satis constat, quicquid pertinet ad affectuosam magnaliũ

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

& utilitatum venerabilis huius Sacramenti cognitionem: cuius fructus sentiunt. & experitur, qui frequenter communicant: Hæc n. est alia vna ex diuinis eius excellentijs, quod summum valorem cum summa frequentia coniungat; & excellentiam extrao: dinariam cum ordinaria & familia i communicatione. id quod valde est singulare. nã terrena dona, si sunt pretiosa, etiam sunt rara. quod si vsitata sint, & frequentia non habentur pretiosa: hominum enim facultates, etiam Regum, sunt limitata: quod si multum largiantur, id fit valde raro; Si autem frequenter, id non potest esse multum, alioquin breui tempore nihil, quod largirentur, haberent. at in hoc Sacramento, quod est donum Dei, vtrumq; inuenitur. nihil enim est pretiosius, nihilq; magis extraordinarium, quam Christus homo & Deus: nec aliquid est magis ordinariũ quàm panis & vini alimentum; quorum accidentibus se tegit, vt animum habeas frequenter eum suscipiendi; infinitas ei gratias agendo quod preciosum ad eum donum, ad eum etiam frequenter tibi largiatur; quasi nunquam sibi satis esse existimet, quod seipsum tibi det, & quicquid habet magnum fauorem Israelitæ reputabant, quod Deus illis quotidie largiretur a *mãna de cælo*: sed id fuit per *quadraginta tantũ annos*. Hoc autem Sacramentũ, à mille sexcentis annis datur, dabiturq; ad finem mundi. Cibus ille dabatur summo mane, & non aliter: at hic cibus, & Dominus ipse in eo, datur nobis omnibus horis diei ac noctis, mane ac vesperi: *semperq;*

a Exod. 16.35

semperque paratus est ad nos venire. Et quasi
 repetat semper illa verba, *h vado & venio ad* b Ioan, 14. 28
 vos, venio de cœlo ad Sacramentum propter
 vos, vt cor vestrum mecum ad cœlum tra-
 ham; iterumque redeo, atque reuertar sæpissi-
 mē, nec desistam, donec animam vestram &
 corpus eò deducam; vosque sedere faciam
 mecum in throno gloriæ meæ. Siquidem
 ergo adeò propendet iste Dominus, vt ad te
 visitandum veniat, non propter suum, sed
 propter tuum commodum, par est, vt studeas
 eum excipere valdè frequenter, non tam pro-
 pter tuum commodum, quam vt eius deside-
 rio satisfacias: ita vitam tuam instituens, vt
 hæc manducatio possit esse valdè frequens:
 præparando tamen te ad eam excellenti di-
 spositione: sic enim fiet, vt frequentia, rei pre-
 tium non minuat, sed augeat potiùs: quia &
 ipsa dona, quæ cum eo conceduntur, augen-
 tur. Recordare, inter septem illa, quæ iussit
 nos ordinaria nostra oratione petere; voluis-
 se vt quarto loco hic panis peteretur, quem
panem quotidianum appellauit: vt intelligeres
 te quotidie debere illum desiderare, ac pete-
 re: ideoque par esse, vt te ad illum recipien-
 dum digna dispositione præparares. posuit
 verò hanc petitionem in medio sex reliqua-
 rum, eò quod veluti medium quoddam sit ad
 perfectionem impetrandam, quæ in illis pe-
 titur. Quod si optes ad supremum vitæ vni-
 uæ culmen pertingere, nullum est medium
 efficacius, quam frequens feruensque cœlestis

Serm. de
Euchar.

1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30°

1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30°

1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30°

huius cibi sumpto, in quo ipsemet perfectio-
nis auctor venit. ut eam augeat atque con-
seruet, tanquam qui optimè nouerit, quanto-
pere simili auxilio indigeamus Nam (ut ait S.
Laurent. Iustin.) amor noster, est instar ignis,
qui in sua propria sphæra non indiget lignis,
ut foueatur; extra illam tamen, cum defere-
rint ligna, quibus continuè foueatur, statim
extinguitur ignis. Ideo in veteri lege iubetur
sacerdos nutrire ignem altaris subiciens li-
gna per singulos dies, quò semper arderet: & ut
ait Sap. e secundum ligna silua sic ignis exardet:
tantum scilicet fore (ait) ignem, quanta
sunt ligna, quæ apponuntur. In hunc igitur
modum Dei amor, quando est in sua propria
sphæra, in cælo videlicet, non opus habet re-
centibus beneficijs, aut manducationibus, ut
conseruentur; quia ad id sufficit clara diuini-
tatis visio; quam nulla res aduersa destruit aut
imminuit: at in terra nostra, ut quæ extra eius
sphæram est, multis contrarijs oblectus, facile
perit, nisi duplex adhibeatur nutrimentum.
Alterum idemque præcipuum est nutrimen-
tum recentium beneficiorum, quod efficit
summus noster Sacerdos IESVS, ita statuens,
ut quotidie hoc diuinum Sacramentum con-
secratur, & ipsemet veniat ad ignem illum
fouendum; addens singulis suis visitationibus
recentium gratiarum ligna, donaque ad eum
conseruandum & augendum; ac proinde quod
in se est; vellet, ut quotidie sacramentaliter eum
sumeremus; modò talis adesset dispositio, quæ
id pro-

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

id promereretur. *Alterum* eiusdem ignis fomentum, sunt profundæ meditationes: & tale fomentum adhibere, spectat ad nos tanquã spirituales Sacerdotes, meditates quotidie aliquas, quibus ignis ille magis accendatur: quare quotidie spiritualiter saltem esset nobis communicandum; ac desiderandum, quod in nobis est, diuinum ipsum Sacramentum sumere; studendo nos necessaria ad id puritate præparare, feruentibus orationibus ac desiderijs, demissè eundem Dominum deprecantes, vt spiritualiter ligna addat huic igni: siquidẽ eius virtus non est Sacramento alligata. O dulcissime IESU, qui in isto Sacramentali throno clamas: *ignem venimittere in terrã*, *f Luc. 12. 49.*
& quid volo, nisi vt accendatur? veni in terrã cordis mei, & accende in ea diuini tui amoris ignem: fouens illum tua præsentia, vt semper ardeat. O Deus immense, *g cuius ignis est in Sion, & caminus eius in Ierusalem.* *g Isa. 31. 9.* Nam intra Ecclesiam tuam manes in hoc Sacramento, tanquam caminus, emittens flammam ignis cœlestis; accende frigidum cor meum, vt te feruenter diligat in sancta Sion Ecclesiæ militantis, donec fruar te in Ierusalem Ecclesiæ Triumphantis in æternum. Amen.